Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005120

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-09-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Неглущенко Сергій Олександрович
2. Serhii Nehlushchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-1220-0544

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 46783 Медицина

Дата захисту: 10-09-2026

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача: Конотопська центральна районна лікарня

Код за ЄДРПОУ: 02007532

Місцезнаходження: Конотоп, Конотопський р-н., 41600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16461

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.39, 76.29.44, 76.75.75

Тема дисертації:

1. Травматична крововтрата. Оптимізація лікувально-діагностичних заходів на догоспітальному і ранньому госпітальному етапах

2. Traumatic blood loss. Optimization of therapeutic and diagnostic measures at the prehospital and early hospital stages

Реферат/анотація:

1. Тяжка механічна травма залишається однією з головних медико-соціальних проблем сучасності, щорічно забираючи понад 5,8 мільйона життів. За прогнозами фахівців, у найближчі роки цей показник може збільшитися до восьми мільйонів. Серед потенційно запобіжних причин смертності провідну роль займають масивна крововтрата та обумовлені нею циркуляторно-метаболічні порушення. За різними даними, саме вони викликають смерть у 53,7–80% випадків летальних наслідків при травмах. При цьому до половини смертей в результаті травматичної крововтрати відбувається ще на догоспітальному етапі, до надання потерпілому невідкладної медичної допомоги. Незважаючи на значні досягнення світової медичної науки, важкий перебіг травматичної хвороби, смертність залишається високою й багато в чому залежить від організації медичної допомоги на всіх етапах її надання. На жаль, у відкритих і доступних оглядах джерел наукової інформації існують істотні розбіжності щодо термінологічного фонду, показань до початку

інфузійної терапії, вибору препаратів, гемотрансфузій на догоспітальному етапі. Вимагають адаптації сучасні європейські протоколи та настанови з надання екстреної медичної допомоги. У дисертаційній роботі представлено теоретичне обґрунтування й практичне вирішення наукової задачі щодо клініко-епідеміологічного та клініко-нозологічного аналізу постраждалих з масивною крововтратою. Дано обґрунтування ризик-орієнтованого надання медичної допомоги постраждалим на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Вивчено й проаналізовано результати лікування 287 постраждалих з масивною травматичною крововтратою, яким надавали допомогу співробітники Сумського обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф за період з 1 січня 2020 року до 31 грудня 2023 року. Для обстеження пацієнтів використовували бібліосемантичний, клінічний, інструментальний, експериментальний, системний та порівняльний аналіз управління клінічними ризиками (Clinical Risk Management) – для прогнозування перебігу травматичного процесу, статистичний аналіз. В результаті проведеного наукового дослідження було вирішено важливе наукове завдання, а саме проаналізовано клініко-епідеміологічні та клініко-нозологічні характеристики постраждалих, визначено клінічні результативні ризики та ризикоутворюючі фактори. Вивчено інформативність візуального оцінювання об'єму зовнішньої крововтрати. Ми прийшли до висновку, що візуальне оцінювання обсягу крововтрати надто неточне, щоб мати певне практичне клінічне застосування. Досвід практичної роботи не покращує здатність до більш точного визначення втраченого об'єму циркулюючої крові (ОЦК). Візуальне оцінювання крововтрати може виявитися більш корисним, якщо враховувати дані про крововтрату разом із гемодинамічними параметрами постраждалого. Проаналізовано інформативність гравіметричного методу визначення об'єму крововтрати за допомогою розробленої комп'ютерної програми «Гравіметричний спосіб оцінки крововтрати». Метод оцінки об'єму втраченої крові економічний та простий у виконанні. Це автоматичний розрахунок втрати крові практично у режимі реального часу і його можна використовувати як доповнення до візуальної оцінки крововтрати, а також при оцінюванні показників гемодинаміки. Розроблено нову ризик-орієнтовану протокольну схему екстреної медичної допомоги постраждалим з масивною неконтрольованою крововтратою на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах, інтегруючи шоковий індекс (SI), шкалу оцінки свідомості AVPU, класифікацію крововтрати American College of Surgeons, алгоритм MARCH для визначення пріоритетних заходів та шкалу необхідності проведення гемотрансфузії Assessment of Blood Consumption. Побудована ризик-орієнтована протокольна схема дозволила достовірно скоротити час прийняття клініко-організаційних рішень у середньому на 6,25 хв ($p = 0,032$) Поряд із цим, спостерігається тенденція до зменшення тривалості проведення комплексу лікувально-діагностичних заходів на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах лікування у середньому на 8,89 хв ($p = 0,149$).

2. Severe mechanical trauma remains one of the leading medical and social problems of our time, claiming more than 5.8 million lives annually. According to expert forecasts, this figure may increase to eight million in the coming years. Among potentially preventable causes of death, massive blood loss and the resulting circulatory and metabolic disturbances play a leading role. According to various data, they account for 53.7–80% of fatal outcomes in trauma cases. At the same time, up to half of deaths due to traumatic blood loss occur at the pre-hospital stage, before the victim receives emergency medical care. Despite significant advances in global medical science, the severe course of traumatic disease and mortality rates remain high and largely depend on the organization of medical care at all stages of its delivery. Unfortunately, available scientific literature reviews reveal substantial discrepancies in terminology, indications for initiating infusion therapy, the choice of medications, and the use of blood transfusions at the pre-hospital stage. Modern European protocols and guidelines for emergency medical care require adaptation. The dissertation presents a theoretical substantiation and a practical solution to a scientific problem involving the clinical-epidemiological and clinical-nosological analysis of patients with massive blood loss, as well as the justification of a risk-oriented approach to providing medical care to patients at the pre-hospital stage. A total of 287 patients with massive traumatic blood loss who were treated by staff of the Sumy Regional Center for Emergency Medical Care and Disaster Medicine between January 1, 2020, and December 31, 2023, were studied and analyzed. The research methods included bibliosemantic, clinical, instrumental, experimental, systemic, and comparative analyses, clinical risk management for predicting the course of the

traumatic process, and statistical analysis. As a result of the study, an important scientific objective was achieved: the clinical-epidemiological and clinical-nosological characteristics of patients were analyzed, clinical outcome risks of disability were identified, and risk-generating factors were determined. The informativeness of visual assessment of external blood loss volume was studied. Visual estimation of blood loss is too inaccurate to have practical clinical application. Practical experience did not improve the accuracy of such assessments in this limited study. However, visual assessment may be more useful when combined with hemodynamic parameters of the patient. The informativeness of the gravimetric method for determining intraoperative blood loss volume using the developed computer program “Gravimetric Method for Blood Loss Assessment” was analyzed. This method is cost-effective and easy to perform. It provides an automatic calculation of blood loss in near real time and can be used as a supplement to visual assessment, as well as in conjunction with hemodynamic indicators. A new risk-oriented protocol scheme for emergency medical care for patients with massive uncontrolled blood loss at the pre-hospital and early hospital stages was developed. It integrates the Shock Index (SI), the AVPU scale for assessing consciousness, the American College of Surgeons classification of blood loss, the MARCH algorithm for determining priority interventions, and the ABC score for predicting the need for blood transfusion. The developed risk-oriented protocol scheme made it possible to significantly reduce the time required for clinical and organizational decision-making by an average of 6.25 minutes ($p = 0.032$). At the same time, there is a tendency toward a reduction in the duration of the комплекс of diagnostic and therapeutic measures at the prehospital and early hospital stages of treatment by an average of 8.89 minutes ($p = 0.149$), although this does not reach the level of statistical significance.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Шкатула Ю., Бадіон Ю., Неглущенко С., Сокол Б., Ворона Б., Петренко В. Інформативність візуального оцінювання об’єму крововтрати на догоспітальному етапі. Eastern Ukrainian Medical Journal. 2023. №11(4). С.492-499. DOI: https://doi.org/10.21272/eumj.2023;11(4):491-498
- Shkatula Yu.V., Bandura I.V., Tkachenko Yu.A., Khyzhnya Ya.V., Neglushchenko S.O. Prognostic possibilities of sonographic examination at the early hospital stage in patients with abdominal trauma with suspected internal bleeding. Azerbaijan Medical Journal. 2025. №.1. P. 82-87
- Неглущенко, С., Шкатула Ю. лініко-епідеміологічні та клініко-нозологічні характеристики травмованих з масивною крововтратою. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2024. №24(3). С. 52-56. DOI: https://doi.org/10.31718/2077-1096.24.3.52
- Шкатула Ю., Большаніна С., Ткаченко Ю., Любчак В., Неглущенко С. Інформативність гравіметричного методу визначення об’єму інтраопераційної крововтрати. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2025. №25(1). С.145-149. DOI: https://doi.org/10.31718/2077-1096.25.1.145
- Шкатула Ю., Любчак В., Даниленко І., Неглущенко С. Гемотрансфузії на догоспітальному етапі: проблеми, перспективи, результати . Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2025. №25(4). С. 339-343. DOI: https://doi.org/10.31718/2077-1096.25.339

- Шкатула Ю.В., Ткаченко Ю.А., Неглущенко С.О. Огляд «Європейської настанови з лікування великих кровотеч і коагулопатій внаслідок травми: шосте видання» Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Медична наука - 2023», Полтава, 1 грудня 2023 року, С. 65-66
- Шкатула Ю.В., Ткаченко Ю.А., Неглущенко С.О. Характеристики та вимоги до кровоспинних турнікетів. Матеріали Круглого столу (вебінару) наукових та науко-педагогічних працівників закладів вищої освіти України, практичних працівників підрозділів ДСНС, представників організацій по виконанню робіт протипожежного призначення, а також колег із зарубіжжя НУЦЗ УКРАЇНИ «Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування та ліквідація їх наслідків», Харків, 29 лютого 2024 року, С. 149-150
- Неглущенко С.О. Особливості надання екстреної медичної допомоги постраждалим із зовнішніми кровотечами з кінцівок. Матеріали науково-практичної конференції молодих вчених з міжнародною участю «Молодіжна наука - 2024», Вінниця, Україна, 17 травня 2024 року, С. 40-41
- Неглущенко С.О. Можливості ультразвукового дослідження при надання екстреної медичної допомоги постраждалим з внутрішньою кровотечою. Biomedical Perspectives IV: Abstract book of International Medical Conference of Students, Postgraduates, and Young Scientists, Sumy, April 24-25, 2024. – Sumy : Sumy State University, 2024 – P.119
- Неглущенко С., Любчак В. Гемотрансфузії на догоспітальному етапі. Проблеми та перспективи. Biomedical Perspectives V: Abstract book of International Medical Conference of Students, Postgraduates, and Young Scientists, Sumy, April 24-25, 2025. – Sumy : Sumy State University, 2025 – P.84
- Неглущенко С.О., Шкатула Ю.В. Удосконалений гравіметричний метод визначення об’єму інтраопераційної крововтрати Механізми розвитку патологічних процесів і хвороб та їх фармакологічна корекція : матеріали VII науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю, м. Харків, 20 жовтня 2025 р. Х. : НФаУ, 2025, С.179

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Комп'ютерні програми

Підрахунок об’єму крововтрати здійснювали за допомогою комп’ютерної програми «Гравіметричний спосіб оцінки крововтрати»; Шкатула Ю.В., Неглущенко С.О., Шелехов І.В., Прилепа Д.В.; рішення про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір, №7167 від 5 червня 2024 року

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U101636

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шкатула Юрій Васильович

2. Yurii Shkatula

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.21

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5689-6318

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іскра Наталія Іванівна

2. Nataliia Iskra

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.21

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7070-7138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Танасієнко Павло Васильович

2. Pavlo Tanasiienko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.21

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3064-5200

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пак Василь Якович

2. Vasyl Pak

Кваліфікація: к. мед. н., доцент, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2124-320X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. П'ятикоп Геннадій Іванович

2. Hennadii P'iatykop

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4043-0470

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Дужий Ігор Дмитрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Дужий Ігор Дмитрович

Відповідальний за підготовку облікових документів Бойко Антон Олександрович

Реєстратор Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна